

Het verloop van kunstmestprijzen toont vrijwel ieder jaar hetzelfde patroon

KAS vroeg inkopen loont

De handel in kunstmest is internationaal en speculatief. Toch zijn het niet alleen de snelle jongens met gepoetste schoenen die geld kunnen verdienen door meststoffen strategisch in te kopen. Iedere veehouder kan op zijn klompen aanvoelen dat de prijs piekt in het strooiseizoen. De afgelopen tien jaar was KAS in april gemiddeld bijna twaalf procent duurder dan in juli van het jaar ervoor.

tekst **Wichert Koopman**

De prijs van kunstmest kan sterk variëren en kent soms een grillig verloop. Dit blijkt uit een overzicht van de prijzen voor kalkammonsalpeter (KAS) over de afgelopen tien jaar, zoals die zijn vastgelegd door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) van Wageningen UR (zie figuur 1). Het LEI berekent de prijzen als een gewogen gemiddelde van verschillende grote kunstmestleveranciers. In de afgelopen tien jaar schommelden deze tussen ongeveer 16 euro in de zo-

mer van 2005 en meer dan 38 euro in het najaar van 2008. De hoogste piek werd bereikt in januari 2009 toen KAS per 100 kilo 38,90 euro kostte. Een maand later was de prijs alweer met meer dan tien euro gedaald.

‘Veel factoren zijn van invloed op de prijs van KAS’, vertelt Joris Broekhuis, verkoopleider Nederland bij kunstmesthandel Triferto. ‘Omdat voor de productie veel fossiele brandstof wordt gebruikt, is de gasprijs de belangrijkste.

KAS in april gemiddeld bijna twaalf procent duurder dan in juli

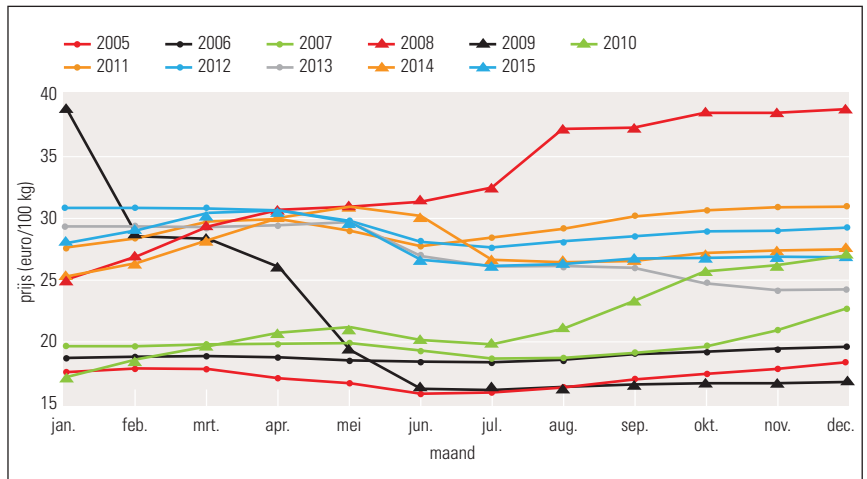
De ontwikkeling van de kunstmestprijs blijft lastig te voorspellen, zelfs voor kenners van de markt. Vooraf meststoffen inkopen lijkt speculatief, maar in de afgelopen tien jaar is het maar twee keer voorgekomen dat de KAS in april goedkoper was dan in juli van het jaar ervoor, namelijk in 2009 en in 2016.

Gemiddeld genomen levert inkopen in de zomer een voordeel op van 3,23 euro per 100 kilo (11,8 procent) ten opzichte van inkopen in april. Als daar de kosten voor opslag van worden afgetrokken, blijft nog altijd een mooie marge op het geïnvesteerd kapitaal over.

Tabel 1 – Vergelijking tussen de prijs van KAS in april en in juli van het jaar ervoor over de afgelopen tien jaar, in euro per 100 kilo (excl. btw, bron: LEI Wageningen UR)

jaar	april	juli	verschil	
2007	19,85	18,35	1,50	(7,6%)
2008	30,70	18,65	12,05	(39,3%)
2009	26,05	32,50	-6,45	(-24,8%)
2010	20,75	16,10	4,65	(22,4%)
2011	29,95	19,80	10,15	(33,8%)
2012	30,65	28,45	2,20	(7,2%)
2013	29,45	27,65	1,80	(63,1%)
2014	30,05	26,10	3,95	(13,1%)
2015	30,65	26,65	4,00	(13,0%)
2016	24,65	26,15	-1,50	(-63,1%)
gemiddeld	27,27	24,04	3,23	(11,8%)

Figuur 1 – Gemiddelde prijs voor kalkammonsalpeter (KAS) per maand in de jaren 2005 tot en met 2015, in euro per 100 kilo (excl. btw, bron: LEI Wageningen UR)

Daarnaast spelen bijvoorbeeld de dollarkoers en de prijs van ammoniak – ook voor andere chemische producten een belangrijke grondstof – een rol. Ten slotte bepaalt natuurlijk de ontwikkeling van vraag en aanbod het prijsverloop.’

Handelsbedrijven maken uitgebreide analyses van de marktontwikkelingen om strategisch in te kunnen kopen. Hierdoor heeft ook speculatie in zekere mate invloed op de prijsvorming. ‘KAS is nu relatief goedkoop en het lijkt niet erg waarschijnlijk dat de prijs nog veel verder daalt. Het is nu dus een gunstig moment om in te kopen’, geeft Broekhuis als voorbeeld.

Wereldwijd piek in voorjaar

Hoe onvoorspelbaar de prijsontwikkeling van kunstmest ook lijkt, over de jaren heen is er een duidelijke trend in te ontdekken. De prijs piekt in het voorjaar en daalt in de zomer. In sommige jaren wordt het seizoensmatige verloop overschaduwd door de algemene marktontwikkeling, maar in de afgelopen tien jaar was KAS in april gemiddeld bijna twaalf procent duurder dan in juli van het jaar ervoor (zie kader).

De productie van kunstmest gaat 24 uur per dag, zeven dagen in de week en 365 dagen per jaar door. ‘Fabrieken zijn te duur om ze tijdelijk stil te zetten’, vertelt Wouter Simons. Hij is bij kunstmestproducent OCI verantwoordelijk voor de verkoop van KAS. De handel in kunstmest is internationaal en het product wordt vaak over grote afstanden getransporteerd. ‘Toch is er wereldwijd een duidelijke piek in de vraag die samen-

valt met de start van het groeiseizoen op het noordelijk halfrond’, legt hij uit. ‘De verklaring hiervoor is dat meer dan drie kwart van de landbouwgrond in de wereld ten noorden van de evenaar ligt.’

Voordeel van voorkoop

Nederlandse en Vlaamse grastelers kunnen met de seizoensmatige prijsontwikkeling hun voordeel doen. ‘Voor akkerbouwers is het heel gebruikelijk om kunstmest gespreid en in het voorseizoen in te kopen’, vertelt Luuk Hagting van Agrifirm. De productmanager meststoffen geeft aan dat de coöperatie ook veehouders probeert over te halen vroegtijdig in te kopen. ‘Wij hebben er alle belang bij om de levering van kunstmest te spreiden om onze opslag- en distributiecapaciteit efficiënt in te zetten. Van het economisch voordeel dat dit oplevert, profiteren onze leden.’

René van der Laan, inkoper meststoffen bij ForFamers, noemt nog een belangrijke reden om voorkoop te overwegen. ‘Als je de benodigde kunstmest zelf in voorraad hebt, ben je ervan verzekerd dat je kunt strooien op het optimale moment.’ Niet alle meststoffen kunnen voor langere tijd worden bewaard, maar voor bijvoorbeeld KAS en veelgebruikte stikstof-zwavelmeststoffen is dit volgens Van der Laan geen enkel probleem.

‘Kunstmest trekt door het hoge zoutgehalte vocht aan en gaat dan klonteren. Daarom is het belangrijk om de silo goed af te dichten, inclusief de vul- en ontluchtingspijp’, tipt de inkoper. ‘Na vullen is het verstandig om één kruiwagen korrels uit de silo te laten lopen, omdat het onderste laagje vaak vochtig is. Als je op deze manier werkt, is kunstmest die in het najaar wordt geleverd, prima te bewaren tot het volgende voorjaar.’ |